

ლიტერატურა და ლიტერატურის თეორია
Literature and Literary Theory

“ბედნიერი ტანჯულები“ ოთარ ჭილაძის ესეისტიკაში

ნინო გიორგაძე

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თელავი, საქართველო

e-mail: Ninogiorgadze@yahoo.com

<https://doi.org/10.52340/lac.2025.35.12>

SJIF 2026: 8.679

2003 წელს გამოიცა ოთარ ჭილაძის კრებული “ბედნიერი ტანჯული.” ეს სახელწოდება არ წარმოადგენს მხოლოდ სტილისტურ ოქსიმორინს ან მოულოდნელობის ეფექტზე დამყარებულ მეტაფორას - იგი ასახავს მწერლის შემოქმედებით პარადიგმას - პოეტური ცნობიერების იმ ფორმაში, სადაც ტანჯვა ტრანსფორმირდება ესთეტიკურ ბედნიერებად და სულიერ გამოცდილებად.

საინტერესოა, თუ როგორ იკვეთება “ბედნიერი ტანჯულის” მოდელი ოთარ ჭილაძის ესეისტიკაში და როგორ ვლინდება იგი მის ინტელექტუალურ თვითრეფლექსიაში. სწორედ ამ რაკურსით იკითხება მწერლის თვალთ დახახული ქართული კულტურის გამორჩეული წარმომადგენლები - ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ფიროსმანი, ტერენტი გრანელი, გალაკტიონ ტაბიძე-ერთ მეტაფორულ ჭრილში გააზრებულ შემოქმედთა ერთ რიგში, რომელთაც სულიერი მისიის სიმძიმე და შინაგანი დრამატიზმი აერთიანებს.

ოთარ ჭილაძე მსოფლიომ რომანებით გაიცნო, მაგრამ მის შინაგან სამყაროს ბოლომდე პოეტური ცნობიერება მართავს. ეს პოეტურობა თანაბრად ვლინდება მწერლის როგორც დიდ პროზაში, ისე მცირე ფორმებშიც. ოთარ ჭილაძის ესეებში შემოქმედის შეცნობა-შეფასება სათაურიდანვე იწყება. სათაური აქ არა მხოლოდ სახელდება, არამედ ინტერპრე-ტაციის გასაღები. ილია ჭავჭავაძისადმი მიძღვნილი ესეის სათაური “სხვა ვარსკვლავი”, წინასწარ განსაზღვრავს არა მხოლოდ ესეის ემოციურ ტონალობას, არამედ ჭილაძისეულ ხედვას ილიას ღვაწლისა.

ო. ჭილაძის ესეების გაცნობისას მკითხველი არ შემოიფარგლება მხოლოდ მიძღვნის ადრესატის-მწერლის მიერ გამორჩეული შემოქმედის-გაცნობით; იგი მოწმე ხდება ავტორის შინაგანი სამყაროს ფორმირების, მისი სულიერი თვითრეფლექსიისა და ესთეტიკური თვითდამკვიდრების პროცესისა.

ო. ჭილაძის ესეისტიკაში „ბედნიერი ტანჯულის“ მოდელი სცილდება ერთი კონკრეტული პიროვნებისა და ეპოქის ფარგლებს და ყალიბდება როგორც უნივერსალური შემოქმედებითი არქეტიპი, რომელიც ასახავს ხელოვანის სულიერი არსებობის პარადოქსულ ბუნებას.

საკვანძო სიტყვები: ოთარ ჭილაძის ესეისტიკა, ბედნიერი ტანჯული, ფიროსმანი, ტერენტი გრანელი.

ოთარ ჭილაძე ერთგან შენიშნავს: „...ვწერდი ბავშვობიდან და როცა პირველად გავიგე, რას ნიშნავს პოეზია, შემეშინდა.“ ეს შიში დაკავშირებულია არა მხოლოდ პირად განც-დასთან, არამედ შემოქმედებითი პროცესის გაცნობიერებასთან - იმ ტვირთთან, რომელიც თან ახლავს მწერლობას. ამ მიმღე ხვედრის გარეშე არც ერთ დიდ მწერალს არ უცხოვრია... ვერც ოთარ ჭილაძემ იცხოვრა.

„ისიც „ბედნიერი ტანჯული“ იყო. ტანჯვა და ბედნიერება - ეს ორი, ურთიერთგამომრიცხავი ცნება - მის წარმოდგენაში უცნაურად ერწყმოდა ერთმანეთს. მისთვის საკუთარი, უაღრესად ადამიანური, ანუ ტანჯული ცხოვრება ბედნიერება იყო. შემთხვევით როდი ახსენებდა რაბლესა და სვიფტს ხშირად, მოსწონდა მათი გენიალური სიტამამე, მასშტაბურობა, უყვარდა მათი წიგნებიდან, ამ სიცოცხლით სავსე თასებიდან, მისი სიტყვით: „ერთი ყლუპის მოსმა.“

მის მიერ შექმნილი სამყარო, მოზაიკურ მთლიანობას, ერთიანობას წარმოადგენს. შეუძლებელია, ყოველ შემთხვევაში, ძალიან ძნელია ამ მთლიანობიდან მისივე მამოძრავებელი იდეისა თუ მასაზრდოებელი ძარღვის - აორტის გამოცალკევება და მასზე საუბარი. ერთი რამ კი ცხადია, მის მიერ შექმნილი სამყარო მშველელის, მხსნელის, გადამრჩენის მოლოდინით არის გამსჭვალული და მისივე უკიდურესობამდე დაჭიმული ძარღვებით დაბმული ამქვეყნიურ სინამდვილეზე“ [ჭილაძე, თ., 2010:352].

ნიშანდობლივია, რომ სწორედ თამაზ ჭილაზე იხსენიებს ოთარ ჭილაძეს “ბედნიერ ტანჯულად.” ადამიანი, ვისთვისაც იგი დიდი მწერალიც იყო და ღვიძლი ძმაც. “ბედნიერი ტანჯული” თავად ოთარ ჭილაძის შინაგანი სამყაროს, ცხოვრებისეული კრედოს მეტაფორა და მისი პიროვნულ-შემოქმედებითი მხარის რეალური განმარტებაა. თუმცა, „ბედნიერი ტანჯული“ სახე სცილდება ინდივიდუალურ-ბიოგრაფიულ ჩარჩოს და იძენს შემოქმედის უნივერსალური მოდელის ნიშნებს: იგი გვევლინება როგორც შემოქმედის განმეორებად, სისტემურ ტიპად. ამ კონტექსტში განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს, თუ როგორ იკვეთება “ბედნიერი ტანჯულის” მოდელი ოთარ ჭილაძის ესეისტიკაში და როგორ ვლინდება იგი მის ინტელექტუალურ თვითრეფლექსიაში. სწორედ ამ რაკურსით იკითხება მწერლის თვალთ დახახული ქართული კულტურის გამორჩეული წარმომადგენლები: ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ფიროსმანი, ტერენტი გრანელი, გალაკტიონ ტაბიძე - ერთ მეტაფორულ ჭრილში გააზრებულ შემოქმედთა ერთ რიგში, რომელთაც სულიერი მისიის სიმძიმე და შინაგანი დრამატიზმი აერთიანებს.

ოთარ ჭილაძე მსოფლიომ რომანებით გაიცნო, მაგრამ მის შინაგან სამყაროს ბოლომდე პოეტური ცნობიერება მართავს. ეს პოეტურობა თანაბრად ვლინდება მწერლის როგორც დიდ პროზაში, ისე მცირე ფორმებშიც. ამის ნათელი მაგალითია ესე „ახალი ცა“-პოეტური წიაღსვლებითა და აზრობრივი სიღრმით გამორჩეული მცირე „საგოდებელი“ ბარათაშვილის ხვედრისა.

ერთ აბზაცში ტევს ოთარ ჭილაძე ნიკოლოზ ბარათაშვილის ნიჭის სიდიადესა და მისი ბედისწერის ტრაგიკულ პარადოქსს: „ის, <<საუბედუროდ>>, პოეტად იყო დაბადებული, მარტო ხორცზე ვერ იზრუნებდა და გინდაც ეზრუნა, ყველა საშუალო საქმოსნის დასაცინი გახდებოდა ამ საქმეში. მისდაუნებურად მონად დაბადებული, ვერც სულიერ სიმშვიდეს მოიპოვებდა როდისმე და ვერც ბედს შეურიგდებოდა. მას, რაც განგებისგან ჰქონდა დავალებული, ის უნდა შეესრულებინა პირნათლად: ნაპრალისკენ მიმავალი ფარა, რომლის ყოჩსაც, ეყვნის ნაცვლად, რუსთხელმწიფის ორდენი ჰქონდა ყელზე შებმული, უკანვე უნდა მოებრუნებინა როგორმე. მის პატარა წიგნში, როგორც ზღაპრულ ბოთლში-ჯინი, ყველა დამონებული და დაჩაგრული ხალხის სევდაა ჩამწყვდეული და ამ სევდის ძალად ჩახშობილი ხმა კიდევ მრავალ საუკუნეს გადასწვდება“ [ჭილაძე, თ., 2003:4].

ბარათაშვილი, ოთარ ჭილაძის ინტერპრეტაციით, არის ადამიანი, რომელსაც ვერ ეყოფოდა „მხოლოდ ხორციელი არსებობა“; იგი განწირულია სულიერი მისიისთვის, რაც გამორიცხავს როგორც ყოფით წარმატებას, ისე შინაგან სიმშვიდეს. სწორედ ეს წინააღმდეგობა-ნიჭსა და ყოფას შორის-ქმნის „ბედნიერი ტანჯულის“ არსებით ნიშანს. ყველასგან დაუფასებელი, მშობლიურ მიწას დაშორებული განერიდა ამ საწუთოს. ვერც თავად გააცნობიერა თავისი ბუმბერაზობა და ვერც სხვებმა შეიცნეს იგი. დანაწევრებით წერს ოთარ ჭილაძე: „რასაკვირველია, თვითონ არ იცოდა, ამდენი თუ შეეძლო, არც მისმა ახლობლებმა იცოდნენ. არავინ იცოდა. საქართველოში ბნელოდა.“

ჩამოწოლილმა ნისლმა და სიბნელემ შეიწირა მგოსანი, რომელიც ამაოდ ეძებდა სულის საოხ ადგილს; ვერც მაღალი გრძნობებითა და „ზეგარდმო“ ნიჭით შემკულნი იხილა თანამგრძნობად და მესაიდუმლედ. ეს „სიბნელე“ აქ მხოლოდ ისტორიულ-კულტურული ფონი არ არის, ესაა სიმბოლო იმ უუნარობის, რომელიც დროულად ვერ ცნობს და ვერ აფასებს გენიოსს.

„ახალი ცა“ ავტორმა 1968 წელს დაწერა. იმხანად თბილისის ბარათაშვილის ძეგლი არ ამკობდა და ან ნაკლით გამოწვეულ სიცარიელეზეც წუხდა ჭილაძე: „ძეგლი ჩვენამდე არსებული სამყაროს სიმბოლოა, თვალნათლივი და ხელშესახები. მისი დუმილი გაცილებით ბევრისმთქმელია, ვიდრე მჭევრმეტყველთა ქადაგებანი. მოკლედ, ყველაფერს თავისი დრო აქვს. დროზე ადრე, ან დროზე გვიან-თანაბრად საზიანოა. არ შეიძლება, სიჭარმაგეში წაიკითხო სიყმაწვილეში წასაკითხი და ისევე მიიღო სულიერი საზრდო სულისა, როგორც ყმაწვილი მიიღებდა“ [ჭილაძე ო., 2003:5].

ბარათაშვილთან ყველაფერმა დაიგვიანა. გვიან დაუფასეს მისი „ფუძემოძლილი სამყაროს უზარმაზარი ნამსხვრევებიც.“

ამგვარად, ოთარ ჭილაძის ესეში ბარათაშვილი წარმოჩინდება როგორც „ბედნიერი ტანჯულის“ არქექტიპი-შემოქმედი, რომლის სიდიადე და ტრაგიზმი ერთ მთლიანობად იკვეთება. მისი ხვედრი, ერთი მხრივ, ინდივიდუალურია, მაგრამ მეორე მხრივ, განაზოგადებს იმ უნივერსალურ მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ეპოქისა და კულტურის შემოქმედთა მახასიათებელია.

ოთარ ჭილაძის ესეებში შემოქმედის შეცნობა-შეფასება სათაურიდანვე იწყება. სათაური აქ არა მხოლოდ სახელდება, არამედ ინტერპრეტაციის გასაღები. ილია ჭავჭავაძისადმი მიძღვნილი ესეს სათაური-“სხვა ვარსკვლავი”, ამ მხრივ განსაკუთრებით ნიშანდობლივია: იგი არ ამოიწურება ალუზიით ილიას ცნობილ მოწოდებაზე: “ჩვენ უნდა ვსდიოთ ახლა სხვა ვარსკვლავს, ჩვენ უნდა მივსცეთ მომავალი ხალხს.” ჭილაძისათვის ეს “სხვა ვარსკვლავი” გარდაიქმნება ილიას ისტორიული მისიის პოეტურ სახე-სიმბოლოდ, რომელიც ერთდრო-ულად მოიცავს გზამკვლევ იდეალს, ეროვნულ პასუხისმგებლობასა და მომავლისკენ მიმართულ სულიერ ორიენტირს. ამგვარად, სათაური წინასწარ განსაზღვრავს არა მხოლოდ ესეს ემოციურ ტონალობას, არამედ ოთარ ჭილაძისეულ ხედვას ილიას ღვაწლისა.

ესეისტი დარწმუნებულია, რომ “ერის გაზრდილსა” და “ცის დანიშნულს” ვერაფერს დააკლებს ღვარძლით სავსე კრიტიკა. მაგრამ მაინც ღელავს ილიას თანმდევი ცუდი და მავნე ტენდენციის გამო.

უვიცთა დაეჭვება და ბრიყვთა გამოხდომები ეცოტავება მწერალს იმ დიდ, შენიღბულ სახელმწიფო პოლიტიკასთან შედარებით, რამაც დასაშვები გახადა ილიას სახელის გვერდით მისი მკვლევების პატივით მოხსენიება.

“<<სხვა ვარსკვლავის დევნა>> ილიას მაგალითით ცხოვრებას ნიშნავს მხოლოდ.” “ილია მხოლოდ სისხლიანი წარსული კი არ არის ჩვენთვის, არამედ წართმეული აწყმაცაა და სავალდებულო მომავალიც. მისი ტრაგიკულად დაღუპვის შემდეგ არ ყოფილა ჩვენს ცხოვრებაში ისეთი პერიოდი, მის ნამოღვაწარს მნიშვნელობა დაეკარგოს რომელიმე ჭკუათმყოფელი ქართველისათვის” [ჭილაძე ო., 2003:7].

სამეცნიერო ლიტერატურაში ხშირად დააწყვილებული ილიას და აკაკის სახელები, რაც სავსებით კანონზომიერია: ორივეს არსებობა “საქართველოთი იწყებოდა და

საქართველო-ლოთი მთავრდებოდა.” ოთარ ჭილაძის ფიქრებიც ამ ლოგიკას ემორჩილება ესეში “აკაკი”: თავისთავად იბადება პარალელური, არანაკლებ ამაღლებებელ-ამაფორიაქებელი ფიქრი; შევძლებდით თუ არა ეროვნული შეგნების, ადამიანური ღირსების, მშობლიური ენისა და მამა-პაპათა სალოცავების შენარჩუნებას, ერთდროულად რომ არ მოველინა განგებას ჩვენთვის ილია და აკაკი, მეცხრამეტე საუკუნის ეს ორი ამირანი! ძნელი სათქმელია!” [ჭილაძე, ო., 2003:8].

შემთხვევითი არ არის, რომ ოთარ ჭილაძის ესეისტიკაში ამ კორიფეების გვერდით არანაკლებ მნიშვნელოვან ფიგურად ჩნდება ნიკო ფიროსმანი. ნიკალაზე ბევრი დაწერილა, ჯერ მარტო ლადო ასათიანის ლირიზმით გაჯერებული ლექსები რად ღირს, ბევრიც დაიწერება, მაგრამ, ვფიქრობთ, საუკეთესოთა შორისაა ჭილაძის ესე “ფიროსმანი”. აქ ავტორი ცდილობს მანამდე უთქმელის თქმას, მანამდე შეუმჩნეველის წარმოჩენას, და ფიროსმანის ახლებურ გააზრებას გვთავაზობს. ჭილაძემდე არავის უთქვამს: “ფიროსმანი უკანასკნელი წარმომადგენელია ჩვენი საეკლესიო მხატვრობისა. წესით, ტაძრები უნდა მოეხატა, მაგრამ ცხოვრების უკუღმართობის გამო დუქნებს ხატავდა. და მაინც, მთელი მისი არსება, მიუხედავად გამეფებული სიბნელისა, ჯიუტად ინარჩუნებს თითქოს სამუდამოდ დამთავრებული უძველესი ქართული საეკლესიო მხატვრობის შორეულ გამონაშუქს. განა მზე რომ ჩადის, ყველაფერი ერთდროულად და ერთნაირად ითქვიფება სიბნელეში?! ზოგიერთი საგანი უფრო დიდხანს უძლებს წყვიდადის შემოტევას, უფრო დიდხანს ინახავს მზის დანატოვარ სინათლეს, და სწორედ ასეთი <<საგანია>> ფიროსმანიც. მართალია მისმა <<ეპოქამ>>, მისმა <<მიწიერმა დრომ>> ტაძრიდან დუქანში გადაინაცვლა, მაგრამ ის მაინც სულის მხატვარია, ვიდრე-ყოფისა” [ჭილაძე, ო. 2003:9].

ოთარ ჭილაძე ფიროსმანის ფერწერაში ხედავს იმ სულიერ წესრიგს, რომელიც ქართულ ფრესკებშია ჩამოყალიბებული. ამიტომაც, მწერალი ფიროსმანის ფიგურებს უფრო ხატწერის ნიმუშებად აღიქვამს, ვიდრე პორტრეტებად. ჭილაძის დაკვირვებით, ფიროსმანის “მოქეიფეები” წმინდანებს ჰგვანან. პერსონაჟები კარგავენ ყოფით ფუნქციას და იძენენ სიმბოლურ მნიშვნელობას, ყანწი ცვლის ჯვარს. ”და მაინც, მათი <<ქეიფი>> დროსტარების ტრადიციული სცენა კი არ არის, არამედ იდუმალი აქტია უაღრესად მნიშვნელოვანი საიდუმლოს განდობისა...” [ჭილაძე, ო. 2003:10].

ფიროსმანის ფუნჯის ყველა “ნაშიერი” ერთნაირად შემცბარი და გაოცებული ეჩვენება ავტორს. ისინი თითქოს სხვა სამყაროდან არიან, რომლებიც ჯერ კიდევ ინარჩუნებენ პირველქმნილ სისუფთავეს. ამიტომ არ ცდება ოთარ ჭილაძე, როცა ამბობს, ფიროსმანი უფრო სულის მხატვარია, ვიდრე ყოფისაო. ამიტომ გაუძლო დროს, ამიტომ შემოინახა იმ წყვიდადში მზის დანატოვარი სინათლე. მართალია ისტორიულმა ვითარებამ ტაძარი დუქნად გადააქცია, მაგრამ სულიერი ენერგია არ შეცვლილა. სწორედ აქ ჩნდება “ბედნიერი ტანჯულის” პარადოქსი: ფიროსმანი ტანჯულია ყოფითა და გარემოთი, მაგრამ ბედნიერია იმ შინაგანი სინათლით რაც მასშია, რისი გადაცემა და გაცემაც ძალუძს.

სულ ერთი აზრით შემოიფარგლება ესე “ტერენტი გრანელი”, მაგრამ ოთარ ჭილაძემ ამ შემთხვევაშიც ადვილად მოხაზა კიდევ ერთი “ტანჯულის” სულის ესკიზი: “პოეზიას შეეძლო ყველაფერი შეეცვალა მისთვის, არა მარტო მეორე ადამიანთან ურთიერთობა, არამედ პურიც, წყალიც, ჰაერიც...ის პოეზიით სუნთქავდა და მისი ფილტვები, მთელი მისი არსება განუწყვეტლივ იჟღინთებოდა ნისლიანი, ღამეული სადგურების სუნით, სივრცეში გარინდული სარკმელების დუმილით, ყვითელი გამხმარი ყვავილისა და ფოთლის მტვრით, შორეული წვიმებისა და გამოღებული სარკმლიდან მოულოდნელად გადმოღვ-რილი როიალის ხმით...ის თუ ფიქრობდა, ლექსზე ფიქრობდა, ლექსზე ფიქრობდა და სიცოცხლეზე, სიკვდილზე მეტად უნდოდა კარგი ლექსის დაწერა” [ჭილაძე, ო. 2003:10]. “სიკვდილზე მეტად უნდოდა კარგი ლექსის დაწერა” - ამაზე უკეთ ძნელია პოეტის დახასიათება, რომლის სულიერი წყობა მისივე ლექსის ორ სტრიქონში იკითხება:

“ჩემი წმინდა სახელი პოეზიას დარჩება
ჩემი გული და სისხლი-ეს „Memento mori“-ა.“

ოთარ ჭილაძის ესეების გაცნობისას მკითხველი არ შემოიფარგლება მხოლოდ მიძღვნის ადრესატის-მწერლის მიერ გამორჩეული შემოქმედის-გაცნობით; იგი ერთდროულად ხდება მოწმე ავტორის შინაგანი სამყაროს ფორმირების, მისი სულიერი თვითრეფლექსიისა და ესთეტიკური თვითდამკვიდრების პროცესისა. ზემოთ განხილულ „ტანჯულთა“ პარადიგმას ლოგიკურად აგრძელებს გალაკტიონი. ესეში „ღმერთის სიკვდილი“ კიდევ ერთი საზოგადო ფიქრი და ტკივილი იჩენს თავს. ბარათაშვილი, ილია, აკაკი, ფიროსმანი, ტერენტი გრანელი, ოთარ ჭილაძის წარსულიდან არიან. ისინი მხოლოდ გარდასულ დღეთა მოგონებებით ცოცხლდებიან, მათ ლანდებს მხოლოდ ოცნებითა და ფიქრებით სწვდება მწერალი. გალაკტიონი კი სულ სხვაა, მისი ეპოქაა, უნახავს, მოუსმენია, თუმცა მისი სიდიდე სიცოცხლეში შეუცნობელი დარჩენილა. ოთარ ჭილაძე გალაკტიონს ჰაერს ადარებს-მას, რასაც გრძნობ, რაც შენშია და რომლის მნიშვნელობას დროულად ვერ არქმევ სახელს. სწორედ გალაკტიონის სიკვდილმა შეცვალა ეს აღქმა. ასეა, „მოჭრილი ხე უკეთ იზომება.“ ამ ტრაგიკულმა მოვლენამ პოეტის ჭეშმარიტი მასშტაბი სრულად წარმოაჩინა:

„მწერალთა კავშირი იმ დღეებში მართლა ჰგავდა ტაძარს, სადაც ყველა მორწმუნეს შეეძლო შესვლა უფლის სახილველად. ის კი, უფალი, მშვიდად, მედიდურად, მომხიბვლე-ლადაც კი, იწვა მაღალ კუბოში, ყვავილებში ჩაფლული, და ჩვენ, პოეტები კი არა, პოეზიის თაყვანისმცემლები, მორწმუნეთა ალტკინებით, ტანჯვანარევი სიამით, ჭირისუფლის უფლებამოსილებით ვირეოდით ნახევრად ბნელ დარბაზში, სადაც კუბო იდგა“ [ჭილაძე ო., 2003:11].

გალაკტიონის გავლენა მრავალ შემოქმედს განუცდია, რასაც ოთარ ჭილაძე ნაკლად არ მიიჩნევს. იგი მკაფიოდ განასხვავებს გავლენასა და მიმბაძველობას. გავლენა, მისი აზრით, კეთილშობილური ფაქტია, რადგან სულზე აისახება, მაშინ, როცა მიმბაძველობა ზედაპირულ ნიშნებს იმეორებს და შემოქმედებით სიღრმესაა მოკლებული. ოთარ ჭილაძის აზრით, მიმბაძველთა მეშვეობით, გალაკტიონმა ისიც კი ასწავლა ყველას, „თუ როგორი არ უნდა იყოს პოეტი.“

ოთარ ჭილაძეს უყვარდა ქარაგმული სიტყვა-თქმები, რითაც დელიკატურად აკეთებდა აქცენს ყველაზე მნიშვნელოვან და საჩოთირო საკითხებზე. ეს თვალნათლივ იგრძნობა და შეიმჩნევა მის ესეისტიკაშიც.

საოცარი მწერლური ფერწერის ნიმუშია ესეს დასასრული, სადაც გალაკტიონის სული-ერი სახე გამორჩეული სიწმინდითა და სიღრმით წარმოჩინდება: „გალაკტიონის ყველა სურათიდან (რომელ ასაკშიც არ უნდა იყოს გადაღებული) გამაოცებელი სისუფთავისა და ჩვენთვის უცხო სისადავის გრძნობა გვეუფლება ხოლმე, რაც ამ ბედნიერი ტანჯულის სულიერი დახვეწილობის, სულიერი წრთობისა და სულიერი სიდიადის გამონაშუ-ქია“ [ჭილაძე ო., 2003:12].

ამრიგად, ოთარ ჭილაძის ესეისტიკაში „ბედნიერი ტანჯულის“ მოდელი სცილდება ერთი კონკრეტული პიროვნებისა და ეპოქის ფარგლებს და ყალიბდება როგორც უნივერსალური შემოქმედებითი არქეტიპი, რომელიც ასახავს ხელოვანის სულიერი არსებობის პარადოქსულ ბუნებას.

ლიტერატურა:

ჭილაძე, თ.,(2010), კიდევ ერთი ბედნიერი ტანჯული, “კრიტიკა” #5, ლიტერატურის ინსტიტუტის გამომცემლობა, თბილისი;

ჭილაძე, ო., (2003), ბედნიერი ტანჯული(ესე, პუბლიცისტიკა, ინტერვიუ), გამომცემლობა: “ლოგოს პრესი”, თბილისი.

Nino Giorgadze

Iakob Gogebashvili Telavi state University

Telavi, Georgia

e-mail: Ninogiorgadze@yahoo.com

<https://doi.org/10.52340/lac.2025.35.12>**SJIF 2026:** 8679**"Happy Sufferers" in Otar Chiladze's Essays**

Abstract

In 2003, Otar Chiladze's collection "The Happy Sufferer" (Bednieri Tanjuli) was published. This title is not merely a stylistic oxymoron or a metaphor built for shock value—it reflects the writer's creative paradigm. It represents a form of poetic consciousness where suffering is transformed into aesthetic happiness and spiritual experience.

It is interesting to observe how the model of the "The Happy Sufferer" intersects with Otar Chiladze's essays and how it manifests in his intellectual self-reflection. From this perspective, the distinguished figures of Georgian culture—Nikoloz Baratashvili, Ilia Chavchavadze, Akaki Tsereteli, Pirosmani, Terenti Graneli, and Galaktion Tabidze—are read as a unified row of creators understood through a single metaphorical lens, bound together by the weight of their spiritual mission and internal dynamism.

Although the world came to know Otar Chiladze through his novels, his inner world is ultimately governed by a poetic consciousness. This poeticism manifests equally in the writer's epic prose as well as in his shorter forms.

In Otar Chiladze's essays, the process of perceiving and evaluating a creator begins with the title itself. Here, the title is not merely a label, but a key to interpretation. The title of the essay dedicated to Ilia Chavchavadze, "Another Star," (Skhva Varskvilavi), predetermines not only the emotional tonality of the work but also Chiladze's unique vision of Ilia's legacy.

When engaging with Otar Chiladze's essays, the reader is not limited to merely getting to know the subject of the dedication—the distinguished creator chosen by the writer; rather, they simultaneously become a witness to the formation of the author's own inner world, and the process of his spiritual self-reflection and aesthetic self-assertion.

Thus, in Otar Chiladze's essays, the model of the "The Happy Sufferer" transcends the boundaries of any single individual or era. It evolves into a universal creative archetype, reflecting the paradoxical nature of the artist's spiritual existence.

Keywords: Otar Chiladze's essays, The Happy Sufferer, Pirosmani, Terenti Graneli

რეგენზენტი: პროფესორი ლუდმილა დაცევიძი